

10 בנובמבר, 2024

התוכנית הכלכלית לשנת 2025 – משק החשמל

ביום 1.11.2024 אישרה הממשלה את תקציב המדינה והתוכנית הכלכלית לשנת 2025 ("התוכנית הכלכלית"). התוכנית הכלכלית כוללת מספר החלטות בתחום האנרגיות המתחדשות וייצור החשמל הקונבנציונלי, זאת במטרה לקדם ייצור חשמל בהספק הנדרש למשק ובמקביל לעמוד ביעדי האנרגיות המתחדשות לשנת 2030.

לעיון בתוכנית הכלכלית המלאה לחצו כאן (החלטות בתחום משק החשמל החל מעמ' 141).

להלן יפורטו עיקרי התוכנית הכלכלית הנוגעים למשק החשמל בישראל:

קידום אנרגיות מתחדשות

1. קידום פרויקטים סולאריים קרקעיים

1.1 הקמת ועדה שתעסוק בקידום מתקנים סולאריים קרקעיים, הסרת חסמים ואיתור קרקעות להקמת מתקנים פוטו-וולטאיים על ידי השוק הפרטי, **זאת על מנת לעמוד ביעד של 30% ייצור באנרגיות מתחדשות עד לשנת 2030, ועל רקע התחזית להספק מותקן במתקנים סולאריים קרקעיים עד לשנת 2030 העומדת כיום על 2,000 מגוואט בלבד, המבטאים מחסור של כ-6,000 מגוואט לצורך הגעה ליעד האמור. הספק נוסף צפוי להגיע מקידום פרויקטים אגרו-וולטאיים ופוטו-וולטאיים במרחבים עירוניים.**

1.2 יו"ר הועדה לתשתיות לאומיות יפעל לקידום הקמת מתקנים סולאריים קרקעיים באתר אורון-צין שבנגב (תת"ל 182). פוטנציאל הספק הייצור העתידי באתר זה מוערך ב-8,500 מגוואט לפחות.

1.3 מועצת מקרקעי ישראל תדון בתוך 30 ימים ממועד אישור ההחלטה בהארכת הוראת השעה להקמת מיזמי ייצור פוטו-וולטאיים קרקעיים משותפים בישובים סמוכים בעלי עדיפות לאומית, עד לשטח כולל של 1,050 דונם **בחמש שנים נוספות** (הוראת השעה צפויה להסתיים בסוף שנה זו). ההארכה נועדה לאפשר עמידה בלוחות זמנים לקידום פרויקטים בהיקף העולה על 7,500 דונם המצויים בהליכי תכנון שונים וכן מאות דונמים נוספים בשלבי בדיקת התכנות תכנונית.

2. קידום פרויקטים סולאריים בשטחי יהודה ושומרון

המינהל האזרחי ביהודה ושומרון יקדם בתוך שנה מכרז להקצאת קרקעות בהיקף של 2,000 דונם בשטחי יהודה ושומרון לטובת תכנון והקמת מתקני ייצור סולאריים בעלי פוטנציאל לשילוב עם מתקני אגירה על ידי המגזר הפרטי ברכוש שאינו ממשלתי, ויעניק לשם כך רישיונות לעיסוק בחשמל.

3. תיקון תקנות התכנון והבניה

- 3.1. בתוך 6 חודשים מאישור ההחלטה יתקן שר הפנים את תקנות התכנון והבניה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), התשע"ד – 2014 ("תקנות הפטור") כך שיינתן פטור מהיתר בניה: (1) להקמת מתקני אגירה ששטחם עד 5 מ"ר; (2) להקמת תוספת השנאה בתחמ"שים (פטור המעוגן כיום כהוראת שעה ויהפוך לקבוע).
- 3.2. שר הפנים יבחן מתן פטור מהיתר בניה להקמת חדר שנאים (בשטחים מבונים ופתוחים) ששטחו עד 43 מ"ר וגובהו עד 4 מ' מעל לקרקע.
- 3.3. שר הפנים יפיץ בתוך 45 יום מאישור ההחלטה תזכיר חוק לתיקון פקודת העיריות ופקודת המועצות המקומיות, שיקבע שיעורי היטלי תיעול ותעריף סלילה מקסימאליים למ"ר בשל הקמת מתקן סולארי קרקעי ששטחו עולה על 1,000 דונם. שיעור ההיטלים לא יעלה על 20% משיעור ההיטל הרלוונטי למ"ר מגורים הנבנים בשטח הרשות המקומית שבשטחה יבנה המתקן.

4. הארכת פטור מהיטל השבחה למתקנים סולאריים בדו שימוש

הוראת השעה הפוטרת מתשלום היטל השבחה, מתקנים פטור-וולטאיים המותקנים על גגות בנייני מגורים או תעשייה, תוארך בשנה נוספת וזאת לאור הרצון להמשיך ולעודד הקמת מתקנים סולאריים ולייעל את השימוש הכפול בקרקע.

קידום הספק קונבנציונלי

5. הקמת תחנות ייצור קונבנציונליות בשטחי יהודה ושומרון

יקודמו רישיונות להקמת שתי תחנות כוח קונבנציונליות בשטחי יהודה ושומרון על ידי המגזר הפרטי, בהספק כולל שלא יפחת מ- 1,300 מגוואט באזורים בהם התקבל אישור מנהל המערכת כי יש התכנות חיבור תחנת הכוח לרשת עד סוף שנת 2035. למנהל האזרחי יוענק שיקול הדעת לקדם מכרז להקצאת קרקעות מדינה לטובת תכנון והקמת שתי תחנות הכוח, מבלי לגרוע מאפשרות בעל קרקע פרטית לקדם תכנון של תחנת כוח בשטחו.

6. הסמכה להגשת תוכניות להקמת תחנות כוח הפועלות בגז טבעי

בתוכנית הכלכלית מפורטים התנאים והקריטריונים הנדרשים להגשת תוכנית להקמת תחנת כוח הפועלת בגז טבעי בהספק של 670 מגוואט לכל הפחות, בהתאם לצרכי משק האנרגיה שהציג מנהל המערכת, בחלוקה לשישה אזורים ברחבי הארץ בהם נדרש להקים תחנות כוח נוספות ([ר' כאן](#)).

בהתאם לנספח 1 להחלטה, מספר התוכניות המאושרות יעמוד על 19 תחנות בעוד שמספר התחנות שהסבירות להקמתן בפועל גבוהה, יעמוד על 13 תחנות (מאחר שלא כל תחנות הכוח שתוכניותיהן אושרו אכן יוקמו בפועל).

התוכנית הכלכלית מעניקה עדיפות להקמת תחנות הכוח באזורים המסומנים 1-3 (גוש דן, ירושלים והשפלה) הנדרשות להקמה בפועל בין השנים 2031-2035. זאת לעומת, תחנות הכוח באזורים המסומנים 4-5 (דרום וצפון הארץ) שצפוי שהצורך בהקמתן יעלה רק בשנים 2036-2040. בהתאם לכך, כחלק מהתנאים המפורטים בתוכנית הכלכלית, אחד התנאים להסמכה לתחנות הכוח שתוקמנה החל משנת 2036 הוא שיחלפו 24 חודשים מאישור ההחלטה. הגשת תוכנית מחייבת את צירוף האישורים הנדרשים המפורטים בנספחי התוכנית הכלכלית.

מנהל התכנון, משרד האוצר, משרד האנרגיה ורשות החשמל, יתכנסו לפחות אחת ל-3 שנים לבצע בחינה בהתייעצות עם חברת נגה של התפתחויות בביקושים במשק החשמל, בייצור באנרגיה מתחדשת ובהקמת מתקני אגירה, ובכלל זה הקמת תחנות הכח באזור יהודה ושומרון, על מנת לבחון האם יש לעדכן את מספר התכניות המאושרות כנדרש בתוכנית.

מועצת מקרקעי ישראל תדון בתוך 30 ימים ממועד אישור ההחלטה, בהצעת החלטה לפיה המחיר האחיד החל על קרקעות עליהן מוקמות תחנות כוח קונבנציונליות הקמות בהליך תחרותי, יחול על כל תחנות הכוח שאינן זכאיות לתעריף קבוע מראש (Feed in Tariff) או שנקבע עבורן מחיר אחיד אחר.

סקירה זו ניתנת כשירות ללקוחותינו, האמור בה אינו מהווה משום חוות דעת, ייעוץ משפטי, המלצה או הצעה לפעול בדרך כלשהי. אולגן רוב ושות', עורכי דין אינם נושאים באחריות כלשהי לנכונותם ולדיוקם של הסקירה ופרטיה, ולא יישאו בשום מקרה באחריות לנזק מכל סוג ומין, שייגרם בגין השימוש במידע הכלול בסקירה זו.

בברכה,

צביקה מרקס, עו"ד מיטל טובי, עו"ד

אולגן רוב ושות', עורכי דין